



Rietmaaien in het Guisveld met RM22 uit Reform Motech-serie

SBB kiest voor lichte eenassige werktuigdragers

Verschillende modellen uit de eenassige Reform Motech-serie spelen een belangrijke rol in het onderhoud van waardevolle ecologische, vaak zompige landschappen. Denk daarbij aan de Weerribben en de veenweidegebieden, in dit artikel het Guisveld. Staatsbosbeheer (SBB) schaft hiervoor tegenwoordig het materieel aan bij Wim van Breda.

Auteur: Broer de Boer

Het is begin maart 2022. De beheereenheid Veenweiden van Staatsbosbeheer in het Noord-Hollandse Westzaan is volop bezig met het maaien van riet. Vanuit deze locatie maaien ze elk jaar ongeveer 30 hectare rietland. Dat is 30 procent van de in totaal 100 hectare riet. Het is nog vroeg op de ochtend als salesmanager Christo van Doorn en boswachter Bert-Jan van Staaveren een kijkje nemen in de loods, waar meerdere eenassige maaiers staan, onder meer van de modellen M3D, M9 en RM22 uit de Reform Motech-serie. Van Doorn wijst op de oude, goed onderhouden M3D. Eén van de boswachters gebruikt deze nog steeds bij voorkeur. De twee M9's, die door de beheereenheid zullen worden vervangen door het nieuwste type, de RM22, staan op dubbelluchtbanden met een tractorprofiel.

Carraro-werktuigdragers

Verder beschikt de beheereenheid Veenweiden over een cirkelmaaier en een Strela voor het schudden en wiersen van riet. Die wordt gekoppeld aan een Carraro-werktuigdrager.

Van Staaveren: 'Hiervan hebben we er twee: een Carraro 4400 en een Carraro 7600. Beide staan op dubbellucht en de zitting van deze machines kan 180 graden gedraaid worden. Het profiel van de vier buitenbanden van de lichtste machine, de Carraro 4400, hebben we omgekeerd aangebracht. Hierdoor heeft de tractor in beide rijrichtingen evenveel tractie als we ermee het veenweidegebied in gaan. Bij de keuze van onze werktuigdragers gaven een laag gewicht, de bodembelasting en de werkbreedte altijd de doorslag. Iedereen van ons team kan hierover meebeslissen.'

Belangrijke adapter

Verder liggen en staan er aanbouwmateriaal die bij de verschillende machines horen, zoals een kleine bandhark, verschillende maaionits met messenbalken en schuifrekken die gebruikt worden om het riet te verzamelen. Van Doorn: 'Zodra ik iets waardevols zie dat bruikbaar is voor machines op dit soort wetlands, breng ik dat onder de aandacht bij de partijen die in dergelijke gebieden werken. Zo zijn overigens

ook die schuifrekken ontwikkeld.' De bevoegde salesmanager vertelt dat hij zich er sterk voor heeft gemaakt dat Reform Motech een speciale adapter ontwikkelde: 'Hiermee kun je alle bestaande en nieuwe werktuigen zowel aan hydraulisch als aan mechanisch werkende Reform Motechs koppelen. Hierdoor zijn deze machines niet alleen licht, maar ook nog multifunctioneler en waardevol voor een lange toekomst.' Bij de oudere, opvolgende M9-machines laat hij een detail zien waaruit blijkt dat de producent voortdurend verbeteringen aanbrengt. Aanvankelijk was er een knopje voor voor- en achteruit. Bij de opvolgende versie is in plaats hiervan een soort hanenkam geïnstalleerd. Daarmee kun je de rijrichting kiezen zonder je duim van het handvat te halen.

'Je kunt de rijrichting kiezen zonder je duim van het handvat te halen'

Gewonnen tender

Boswachter en boerenzoon Van Staaveren werkt nu ruim twee jaar bij de beheerseenheid. Deze eenheid is verantwoordelijk voor het gebied in Noord-Holland dat begrensd wordt door het Noordzeekanaal en Krommenie. Van Staaveren vertelt: 'Al vrij lang kent Staatsbosbeheer de waarde van deze Reform-machines voor dit type landschap. Ze zijn overigens ook zeer geschikt voor andere ruwe terreinen. Met dit type eenassige maaiers kun je goed uit de voeten op een slappe bodem, hoewel hij ontwikkeld is voor maaien op berg-hellingen.' Het blijkt dat importeur Wim van

Breda deze werktuigdrager pas tweeënhalve jaar zelf aan Nederlandse klanten levert. Van Doorn verduidelijkt: 'Eerder namen verschillende regionale handelaren dit voor hun rekening. Wij hadden daar toen onvoldoende grip op.' Omdat SBB enkele jaren geleden het aantal leveranciers wilde beperken, werden er tenders uitgeschreven voor uiteenlopend materieel. Zo ook voor dit soort lichte, specifieke eenassige ruwterreinmaaiers, waarmee je uitstekend op een vochtige bodem kunt werken. Uiteindelijk sloot Wim van Breda een raamovereenkomst met SBB, om deze aan alle vestigingen in Nederland te mogen leveren en te onderhouden. Van Staaveren: 'Vrij snel na mijn aantreden ging ik naar de showroom om de modellen uit de Reform Motech-serie te bekijken. Het groot onderhoud hebben we volledig in handen gegeven van onze leverancier.'

Maaien in het Guisveld

Van Staaveren stelt voor om met de RM22 uit de Reform Motech-serie het veld in te gaan. De machine staat geparkeerd op een boot met hydraulisch bediende oprijklep. Terwijl schipper Van Staaveren de trossen losmaakt en de schroef door het water maalt, vertelt Van Doorn dat deze eenassige werktuigdrager een 23 pk viertakt tweecilinder B&S Vanguard-motor heeft. Deze drijft twee hydromotoren aan, die elk wiel afzonderlijk in beweging brengen. De machine is uitgerust met dubbelwerkende messen, die in dit geval beide mechanisch worden aangedreven. Dit gebeurt traditioneel met een excentriek, dat bij 3.600 rpm van de

motor elke minuut zo'n 1.000 knipbewegingen aanstuurt. Het blijkt dat we riet gaan maaien op een klein eiland in het Guisveld onder de rook van Krommenie. 'Je kunt dat beter knippen noemen', verduidelijkt Van Doorn. 'Je moet goed aanvoelen hoeveel toeren je geeft. Volgens met de hoogste snelheid, tot 8 km per uur, levert zelden het mooiste resultaat op.' Van Doorn legt uit: 'Je knipt dan niet meer, maar scheurt de stengels. Dat geeft ook meer slijtage aan de messen en ruimte op de slijt-platen. De messen slijpen ze hier zelf. Daarbij hebben ze een flink aantal scherpe reservemessen liggen, die ze meenemen op karwei.' Het gebied waar we varen, lijkt enigszins op de Overijsselse Weerribben, maar is nog fraaier. Na



Boswachter Bert-Jan van Staaveren: 'Vanaf het begin was er een goed contact met Wim van Breda.'



Dubbellucht op de Carraro 4400



Met de RM22 Reform Motech onderweg naar de maaiklus



Bert-Jan van Staaveren aan de slag met de RM22 uit de Reform Motech-serie

‘Met deze lichte eenassige ruw-terreinmaaiers kun je uitstekend op een vochtige bodem werken’

de korte vaartocht legt onze schipper de boot op de walkant vast met de hydraulische klep. Hij verwijdert de mesbescherming en rijdt met gestarte motor de machine aan wal. Al snel vallen de eerste rietstengels ten prooi aan de 230 cm lange messenbalken van de Rapid BM230-aanbouwmaaiunit. De machine doet wat hij moet doen en laat het riet op zwad achter. De vochtige bodem geeft geen krimp en de machine spoort minder in dan de laarzen van de man die erachter loopt. Alleen de afdrukken van de 5 cm hoge kunststof kegels op de stalen wielen blijven achter in het veenmos.

Geen sporen nalaten

Van Staaveren: ‘Deze kegels waren aanvankelijk van staal. De kunststofversie, zoals wij die hebben, is speciaal voor dit doel ontwikkeld en kan vervangen worden. Morgen zie je niets terug van de afdrukken die ze in het veenmos gemaakt hebben. We maaien het riet in dit gebied eens in de drie jaar en we voeren het af. De kwaliteit is onvoldoende om voor dakbedekking te gebruiken. Door de afvoer verschraken we de kwetsbare bodem en geven we het veenmos meer licht en lucht, waardoor het beter gedijt.’

Werken met zware machines op deze bodem is heel onverstandig, zegt Van Staaveren. ‘Zo’n veenweidegebied gaat dan nog meer inklinken, waardoor er stikstof vrijkomt. Dit gaat op zijn beurt weer ten koste van de biodiversiteit in het gebied. We treffen hier bijvoorbeeld veel rietorchissen, varens en zonnedaauw aan. De machines van Reform Motech zijn zo licht, dat je ze desnoods met twee man kunt tillen. Bij ons is het van groot belang dat de motor van de machine niet afslaat als hij vastloopt in het gewas.’

Materieelonderhoud

‘Het jaarlijks groot onderhoud laten wij bij Wim van Breda in Geldermalsen uitvoeren’, vervolgt Van Staaveren. ‘Ze leveren zelfs een vervangende machine als dat nodig is. Bij aflevering van een nieuwe machine nemen ze altijd uit-



De nagelaten sporen van de kegels in het veenmos zijn na een dag weer verdwenen.



Kunststof kegels zorgen voor grip op de zompige bodem.

gebreid de tijd om instructies te geven, ook op het gebied van onderhoud. Het advies om na twee uur werken de draaiende en snijdende gedeeltes van de messenbalk door te smeren, nemen we hier serieus.’ Van Doorn: ‘Ik zeg altijd: het zwakste punt van een machine is de bediener zelf! De tips voor het dagelijks onderhoud die we geven bij de ingebruikname, geven we niet voor niets. Goed luisteren naar je machine is ook belangrijk! De nieuwste machines geven we bij groot onderhoud ook software-updates, bijvoorbeeld voor het aansturingssysteem.

Desgewenst kan een gebruiker een zogenoemde bedieningskast laten installeren. Die is weliswaar kostbaar, maar je kunt er vele waardevolle historische gegevens over het gebruik mee uitlezen. Zo kunnen wij bij problemen uitlezen hoe vaak de koppeling is ingeschakeld of hoe vaak de machine is vastgelopen. Op basis daarvan kunnen we maatregelen nemen.’

